

הידוע שלא נחשב: מחשבות ראשונות

רק חודשים לאחר הפגישה הראשונה עם מטופל חדש, תהיה לי "תחושה" כלשהי בוגר לשימוש האישית והלא-מודע שהמטופל עושה כי בתוך העברה. במהלך השבועות הראשוניים של האנליה, המטופל ואני עוסקים בדרך כלל בטיפור שלו על הסיבות שהביאו אותו לבקש עזרה וב"ציגת" קורותיו היין. הצגה זו של קורות היו לזרת היא אידוע יהודי בשביב המטופל, ואופיו נקבע בסופה של דבר מביטולו כעכור זמן לא פחות מאשר מן הרלוונטיות שלו בשלב ההתחלה. הסיבה לכך היא שכעבור זמן-מה המטופל מגלה שאין לו עוד מה לומר.

במידה מסוימת זהו השלב שבו מתחילה האסוציאציה החופשית או שלילתה — היעדר אסוציאציות חופשיות. במהלך תקופה מעבר זו מודיעות על אודוט החיים לגילוי החיים בתוך המרחיב והתחילה האנלייטים, המטופל גם מגבש את אופי השימוש באובייקט המערבי. כל מטופל משתמש بي אחרת. יש-Calala המעוררים את יכולת הביקורתית המובחנת שלו משום שהעברית שלהם מובלבלת, לכאה, בעוד الآחרים עושים רק שימוש מועט ביכולה זאת. יש מטופלים היוצרים "נקודות" של הזדהות אמפתית המאפשרות لأنליטיקאי

להחמקם בתוכם למשך תקופה מסוימת, בעוד האחרים שומרים על מרחק ורשי קשוח, המדרדר את חמי הרגש של המטפל.

כלל אני מתאמץ להבין מה אני בהעbara, על פי התפקיד שהמטפל מפיק ממני, אצליח אולי לגלוות מי אני, אפילו אם אותו "מי" הוא צירוף של אמו של המטפל, אביו וה עצמי הילדי שלו.

ההבנה הפסיכואנליטית של ההעbara לימדה אותנו שההתפעעה הפסיכולוגית הזאת משמעותה להיות חדש מצבי הוויה וחוויה מודקים בתחום התהילך האנלייטי. אבל עכשו אני תמה אם זו אכן האמת לאmittה. האם נכון לומר שם שמתורחש בתחום האנליזה נחיה אי-פעם בשלמותו? אני סבור כי פרויד, שגילה את הפסיכואנלייז, ייצר מצב שבו אדם שחכונותו וכישוריו השכליים הבוגרים עומדים לרשותו ומתקדים, יכול להזות לראשה מרכיבים נפשיים שב עבר כל לא חשב עליהם.

השכמה זאת על אודוט ההעbara אין פירושה סתום להיות חדש יחסים עם האם או האב, או ליציג מחדש את העצמי הילדי, אלא מדובר בחוויה חדשה במחווה, המעניינה מכסה מסוימת של זמן, מרחב וקשב ל"משהו" כדי שי יצא לאור.

מطبع הדברים אפנה אל המושג של ויניקוט על אודוט העצמי האmittiy כדי להציג על אותו משהו, שלדעתי לא נחיה קודם. אולי אני חולק על דעתו במידת מה משום שאינו סבור שהעצמי האmittiy מזוהה עם הסתמי (id) ובבדל מן האני. נראה לי שוויניקוט היה קרוב הרבה יותר אל האמת מאשר שבסוג המשוג העצמי התכוון אל הנטייה המולצת, והואיל והסתמי הוא הנוכחות הנפשית של היצרים הגופניים, הרי שכלי יצוגי הסתמי מכילים גם את הארגון של האני.

יתריה מזאת, כשהאנו מיחסים חשיבות יתר לאופיו היהודי של התינוק, לאותו הארגון של האדם שהוא נתן מבחינה גנטית, ורואים בגרעין זה את מהות העצמי האmittiy, אפשר לקשר את רעיון האני עם העצמי האmittiy ולהיווכח שהאני הוא בחלוקת הביטוי הארגוני של העצמי האmittiy.

עתה נוכל לקשר את מושג העצמי האmittiy והאני אל מושג המודרך המוקדם. המודרך המוקדם הוא בהכרח הנטייה המולצת המהווה את

גרעין האישיות, המועבר באורה גנטי וקיים כפוטנציאל של מרחיב נפשי. האופן שבו אותו עצמי אמיתי יוגש במצבים, כרוך בהבנת היגיון המאפשר של האם והאב בתפקידם כאובייקטים מתחבירים. לפיכך, ככל לבו של מושג הידע שלא נחשב עםמדת התיאוריה של ויניקוט על אודוט העצמי האmittiy והרעין של פרויד על אודוט הלא-מודיע המודרך. אכן, לדעתו, קביעתה של מלני קלין, שלפיה תינוקות שונים זה מזה ביצוג היסודי של יצר החיים ויוצר המות, נובעת מן מהות של העצמי האmittiy. הפנטזיה, לעומת זאת, אינה העצמי האmittiy, אלא מייצגת אותו. מבחינה זו, השקפתו שונה מעמדתה של קלין הגורשת שהפנטזיה המוקדמת בונה את האני. הפנטזיה היא המיצג הראשון של הידע שלא נחשב בחיי הנפש. זה ערך כורח חסיבה של מה斯基ים. במיללים אחרים, זה ערך ביוטרי של סגנון ההוויה של התינוק והפעולה הנפשית הראשונה בהתפתחות הדרגתית והמורכבת של עולמו "הפניימי".

עולם פנימי זה יעדיר צדדים אחרים של חי האדם באמצעות היפנטזיה. לצד ייצוג העצמי האmittiy יהיו ייצוגים נפשיים של ההיגיון הבין-סובייקטיבי של האם. כפי שציינתי בפרקם קודמים, בחודשים הראשונים לחיה האם "מנחה" את התינוק בהיגיון של ההוויה וההתיחסות. היא תעשה זאת דרך חילופין בין-סובייקטיביים ובבים לאין-ספר בתפקידו כאובייקט מתמיה. כל חילופין ככל האם בבחינת דוגמה הגיונית התומכת בתיאוריה של האם על אודוט ההוויה והתיחסות, וזה אפשר, במידה זו או אחרת, לעצמי האmittiy של התינוק לבוא לידי ביוטרי, ולאופי הבסיסי שלו להתפתח באמצעות יחס אובייקט.

בצד העצמי האmittiy כגרעינו של הידע שלא נחשב, מצויים איין-ספר הכללים להוויה ולהתייחסות שנקבעו באופן תפוצול. האם מלמדת את התינוק את ההיגיון שלו, שנכלל בחלוקת בהיגיון ההוויה וההתיחסות של התינוק. התינוק ישנה ההיגיון זה או יעשה פשרות בין ההיגיון של הווייתו וצורך האובייקט שלו, התלוויות בסיסודם בנסיבות המולדות שלו, בין היגיון הטיפול של האם. אולם תחום זה של ידיעה, המתפתח בהתמדה, אינו זהה לחסיבה, או ליתר דיוק, אינו

יודע משהו על המטופל לפני שצפויתי את מה שאינו יודע. באמצעות דפוס השימוש של המטופל بي (הן אובייקט פנימי והן אחר שהוא מדבר אליו ומפתח ציפיות כלפיו), אני לומד על ההיגיון של הבין-סובייקטיביות שלו ומקבל בהדרגה תחושה של הווייתו. העובדה שנייה, למשל, הנהפchi ל科尔ט של הצלברות ההזדהויות השלכתיות השונות של המטופל, פירושה שאינו יודע משהו "על אודוטיו" מבלי שהדברים עברו עיבוד נפשי דרך ההכרה הפנימית שלו, מחשבותיו ולבסוף גם דרך הפרשנות שלו. מכאן שהפסיכואנאליזה היא אכן הדורש זמן רב משום שהמטופל והמטופל שניהם צריכים לחשוב את מה שהוא יודע שלא נחשב. עיקר עבודתי בהערכה הנגדית היא המאבק בתרוגם לדרמיים ולשפאה את התנסות שלו כאובייקט של המטופל.

לפייך האנליה משוחרת חלקית את תולדותיו של המטופל. בשלב הראשון תהיה אולי המילה, אך גם הלא-מילה. הדור-shit אס-תינוק הוא צורה ידועה תפעולית יותר מאשר יצוגית, והאנלטיקה, בדומה לתינוק הנחפק הילד, ייאבק כדי להסביר את הידעו שלא נחשב אל הידעו שנחשב.

אין להמעיט בשום אופן בתפקיד ההזדהות השלכתית בהליך זה, כייחוד משום שהוא זורקים שתינוקות וילדים מכלים במוקם הילקם יקרים או בלתי רצויים של הוריהם. כיצד חושב התינוק או הילד על כך? אם האם או האב משליכים באופן הזדהות את מרכיב האבל אל תוך הילד על ידי בידור כל סימן של עצב וצינוונו כאירוע נפשי בעקבות מכרעתה, הם מティים את הילד להיות נושא האובדן המשפחתי, כיצד ידע זאת הילד? האם ידע זאת באורח אנלטי? מובן שלא. האם ידע זאת באמצעות הפטונצייאל המתווך והפוראה של הפנטזה? גם אם ינסה ככל יכולתו, זה לא יעבד את התוכן של הידע. אם כן, איך ידע מה שהוא יודע? הוא יודע משום שהוא נושא הזדהות השלכתית שתדמה בעיניו כחלק מהוויותו או מהחיהם עצמם. הכלת ההזדהויות השלכתיות של הזולת דומה שהיא מגדרה חיים: הוא מרגnis את האבל, בדוגמה שהובאה קודם, כמהות הווייה שלו; זה לא עניין למחשבה — בשום פנים לא: זה עניין של חיים.

זכה לייצוג נפשי, אף שהפנטזה ממשיכה לייצג חלקים מסוימים של ההתנסות הנפשית של התינוק במשא ומתן המורכב שלו עם אמו. ככל שחיי הדמיוון המודעים והלא-מודעים של תינוק בן שנה יהיו עשרים, אין הם מהווים גורם לבונה בהתפתחות הידעו שלא נחשב.

אם נצרכ' את מה שאנו חושבים על ההיגיון המולד או הביסטי ועל ההיגיון הבין-סובייקטיבי, דהיינו, נקשרו את ההיגיון הנובע מן הנთונים — מגרעין ההוויה עצמה — ואת ההיגיון של الآخر, שניהם מתגלים באמצעות תהליכיים תפעוליים ולא באמצעות יצוגים נפשיים, הרי בטרם תהיה ליד הקטן יכולה ליצוגים נפשיים ממשמעותיים (הכרוכים בהדקה משנית ובתהליכים טרומים-מודיעים), הוא כבר "יודע" את הדברים הבסיסיים בחיים, בעיקר בחיוו הווה. מה שידוע לא נקבע באמצעות יצוגים נפשיים מוגדרים, שהסובייקט האנושי יוצר מהם אובייקטים במוחו וmpsheit אותם מתיארויות על אודות הקינים: זה אכן מתרחש, אך בשלב הרבה יותר מאוחר. אכן, מסביך אידיפוס מעסיק את הסובייקט ביצירת יצוגים נפשיים שהמחשبة הלא-מודעת היא הגורם המעורר אותו, ו מבחינה זאת הפעולות הנפשית בשלב האידיפלי שונה מהותית מהי הנפש בשלב "הטורים-אדיפלי".

מושג ההדקה הריאנסטית אינו מתייחס לתמורות בין-סובייקטיביות מוקדמות לדען של התינוק על אודות ההוויה והיחסים. הסיבה לכך היא שעליינו להזכיר מקום להפנת דגם ההיגיון התפעולי של ההורה, ולפייך אני סבור שיש צורך במונה חדש, כדוגמת הידעו שלא נחשב. אנו זווקים למונח שיגדר את מה שידען אך עדין לא נחשב, אם במחשבה כוננתנו למה שעבר עיבוד נפשי מדוק. הפנטזה אמנם נוננתה ייצוג כלשהו של הידעו שלא נחשב, אך לא די בה לעיבוד הידעו שלא נחשב ומגבלה תיה באים לידי ביטוי מדי פעם.

מהי אפוא הדרך הרגילה שבה הידעו שלא נחשב נhapך לנחשב? מבחינות מסוימות זה קורה באודה דורך שבו הוא עצמו התפתח בחילקו: באמצעות יחס אובייקט. רק השימוש והחויה של الآخر על ידי הסובייקט גורמים לכך שהייצוג הנפשי של החוויה הזאת יוצר, ועל כן גם מייצג, את השפה של הסובייקט בכל הנוגע לידעו שלא נחשב: וכן, מטבע הדברים אנו מגיעים אל העברה וההערכה הנגדית. אני

בצד הידע על דרך הכלת ההזדהות השלכתית של המקביל, עליינו להוסיף את הידע של הילד על הפעמה העוקורת. טיב הידיעה לא יהיה זהה בשני המקרים: הילד המכיל בקרבו קטעים שנוטקו מאישיות האם או האב, יהיה נתון לחץ לשמר יסוד כלשהו של האישיות הזאת בזירת היחסים המשפחתיים, בעודו שנפשו הופשתה מחלוקת גניתה של ההורה, ידע זאת רק באמצעות מצב רוח הנובע מאובדן ראשוני ומתהווה של נזק ממש שגורם לו. דוקא משום שההפעמה העוקרת מטבחה מתורשת באורח לא-AMILOLI, אלים — עד שאפילו קורבנות מborgims יתקשה מאוד בזיהוי הסיבה למצוקתם — ילד קטן בוודאי לא יוכל לתרגם את הפעולה הנפשית הזאת למחשבה ולדיבור.

מרכיב אחר של הידע שלא נחשב הוא הידע הגופנית. בעבודתנו עם מטופלים אנו חווים אותם בגופנו. במובן הפשטוט ביוון, יש מטופלים לנו מתחים גופניים מבחינה גופנית, בעוד אחרים מעורדים בנו מתחים גופניים מורכבים שאנו נשאים בתוכנו אך מקדירים להם תשומת לב מועטה בלבד. זה אינו מצב יהודי לפסיקואנליה משום שככל יחסינו עם בני אדם אנו רושמים את התחושה של אדם כלשהו; אנו "נושאים" את רישומו עלינו בגוף-נפש (פסיכו-טסמה) שלנו וזהו צורה של ידיעה גופנית שגם היא לא נחשבה. אני בטוח שיש לפסיקואנליה מה ללמידה על צורה הידעosa הזאת מתוך הריקוד המודרני, שבו הרקדן מבטא את הידע שלא נחשב באמצעות ידיעה גופנית. ייחסן גם שהייצוג המוזיקלי מצוי אישם בין הידע שלא נחسب לבין החשיבה הממשית.

בכל אחד מਆיתנו קיים פיצול בין מה שהוא חשוב לנו לבין מה שהוא יודע לנו. בין מה שהוא חשוב לנו לבין מה שהוא יודע לנו. בין מה שהוא יודע לנו לבין מה שהוא חשוב לנו. במחצית ההעברה וההעברה הנגדית יכול הפסיכואנליטיקאי להקל את המעבר של הידע שלא נחשב אל החשיבה, והמטופל יוכל לתרגם לחשיבה דבר הנוגע להוויתו שלא היה מסוגל לחשב אותו כוון. אולם האנגליטיים לא תמיד מצליחים להעביר את הידע שלא נחשב אל החשיבה, וכך ניכר מכך של הידע שלא נחשב יכול לחשב יחס אל חוץ מעצמו.

יראת כבוד מפואר כלפי כל יצוג במחשבה של מקורות העצמי האמתי שלנו ושל אינספור הדיבורים המתרחשים בין האם לבין התינוק במהלך הדור-שיכון המזרע בינויהם, תאפשר לנו להתיצב מול הידעשה שיש לנו אבל איןנו מסוגלים לחשב בתוכנו, וכך להתרפות ידי פיתוח יחס מוגבל אל הידע שלא נחשב בתוכנו, וכך להתרפות להבנת המסתורין שבקיומנו, כמו העובדה המסקרה של עצם קיומנו, בעיקר המורשת של אבותינו המועברת מדור לדור באמצעות הדפוס של הנטייה המולדת? בחושבונו את הידע שלא נחשב אנו מהרורים לא רק בגרעין העצמי האמתי שלנו, אלא גם במרקבים שקיבלו מאבותינו.